

Savunma Hakkının Ortaklığına

T.C.
RİZE
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2015/304
KARAR NO : 2015/603

X

DAVACI : Atilla Gökçe
VEKİLİ : Av. Mahmut Nedim Eldem
Mithatpaşa Caddesi No:45/3 - Kızılay Çankaya/Ankara
DAVALI : Sağlık Bakanlığı -Ankara
VEKİLİ : Av. Mehmet Açıkbaş
İl Sağlık Müdürlüğü Merkez / Artvin

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından; kişisel veri niteliğindeki sağlık verilerinin Şavşat Devlet Hastanesi'nce hukuka aykırı şekilde paylaşılması nedeniyle manevi açıdan zarara uğradığından bahisle 5.000,00 TL manevi tazminatın; kişisel verilerin Anayasal açıdan korunduğu, Şavşat Kaymakamlığı'na kişisel verilerin herhangi bir yazı olmaksızın Şavşat Devlet Hastanesinden temin edilmek suretiyle işlem tesis edildiği, bir kişinin kişisel verileri kapsamında olan sağlık verilerinin yasadışı yollarla edinilmesi ve öğrenilmesinin hukuken mümkün olmadığı, öğretmen olarak görev yaptığı Şavşat Çok Programlı Lise Müdürlüğü'nce 01/09/2010 ile 31/12/2010 tarihleri arası görmüş olduğu tedavi bilgilerinin yasa dışı yollarla elde edildiği ileri sürülerek olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Kurum dahilinde yapılan inceleme neticesinde davacıya ait 2012 yılına ilişkin hasta giriş barkotları ve diğer kişisel bilgilerin, hastanede nöbet tutan veya barkot birimlerinde çalışan personelin, verdiği ifadeler doğrultusunda yasal olmayan yollarla paylaşılmadığı kanaatine ulaşıldığı, davacıya ilişkin hasta kayıtları ve kişisel bilgilerin Şavşat İlçesi Çok Programlı Lisesi Müdürlüğü tarafından resmi yazıyla talep edildiğine dair bilgi ve belgeye ulaşılmadığı, dava dilekçesinde sunulan ve adı geçen lise müdürlüğü tarafından hazırlanan resmî yazışmada bu bilgilerin nasıl ve hangi yollarla elde edildiği konusunda idarenin herhangi bir bilgisi bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Rize İdare Mahkemesi Hakimliği'nce, her ne kadar 30/09/2015 tarihli ara kararı ile davalı idareden bilgi ve belge talep edilmiş ise de aynı gün Mahkememiz kayıtlarına giren dilekçe telep edilen hususlara ilişkin cevap verildiği görüldüğünden dava dosyası incelenerek işin esası hakkında gereği düşünüldü:

Dava; davacının kişisel veri niteliğindeki sağlık verilerinin Şavşat Devlet Hastanesi'nce hukuka aykırı şekilde paylaşılması nedeniyle manevi açıdan zarara uğradığından bahisle 5.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

Anayasanın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20. maddesinin 3. fıkrasında, herkesin, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu, bu hakkın; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsayacağı, kişisel verilerin, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenleneceği; "Yargı yolu" başlıklı 125. maddesinde ise, idarenin kendi eylemi ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu, belirtilmiştir.

Bu hükme göre, idarenin hizmetinde bulunduğu toplum içindeki faaliyetleri dolayısıyla zarar görenlerle görmeyenler arasında bozulan dengeyi tekrar kurabilmek için Anayasanın 125. maddesi hükmünün hukuk devleti kavramının bir gereği olarak hakkaniyet ve nesafet kuralları da

T.C.

RİZE

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/304

KARAR NO : 2015/603

e-posta adresi, hobiler, tercihler, etkileşimde bulunulan kişiler, grup üyelikleri, aile bilgileri, sağlık bilgileri kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler kişisel veri kapsamındadır. Kişinin bedensel ya da zihinsel sağlığına ilişkin kayıt edilmiş bilgilerin tamamından oluşan sağlık bilgileri, aralarından bireyin ırk, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep veya diğer inançları, dernek, vakıf ve sendika üyeliği, özel yaşamları ve her türlü mahkumiyetleri ile ilgili verilerin de bulunduğu "hassas" veya "özel niteliği olan" kişisel veriler kategorisinde yer almakta olup, bu yönüyle de özel bir öneme sahiptir.

Kişisel verilerin korunması hakkı, kişinin insan onurunun korunması ve kişiliğini serbestçe geliştirebilmesi hakkının özel bir biçimi olarak, bireyin hak ve özgürlüklerini kişisel verilerin işlenmesi sırasında korumayı amaçlamaktadır. Bilişim teknolojilerindeki gelişmeler sonucunda, geleneksel yöntemlerle mümkün olmayan çok sayıda verinin toplanabilmesi; daha önce birbirinden ilişiksiz şekilde tutulan pek çok sayıda verinin merkezi olarak bir araya getirilebilmesi; verilerin, veri eşleştirme, ve veri madenciliği gibi ileri teknolojik imkanlarla analize tabi tutulmak suretiyle, veriden yeni veriler üretme kapasitesinin artması; verilere erişim ve veri transferinin kolaylaşması; kişisel verilerin ticari işletmeler için kıymetli bir varlık niteliği kazanması neticesinde, özel sektör unsurlarınca yaratılan risklerin daha yaygın ve önemli boyutlara ulaşması ve terör ve suç örgütlerinin kişisel verileri ele geçirme yönündeki faaliyetlerinin artması gibi etkenler, günümüzde kişisel verilerin en üst seviyede korunmasını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda Anayasa'nın 20. maddesinin 3. fıkrasının son cümlesinde, "*Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir*" hükmüne yer verilerek kişisel verilerin korunması hakkı anayasal güvenceye bağlanmış ve bu şekilde kamu makamlarının keyfi müdahalelerine karşı koruma altına alınmıştır. (Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'nın 25/12/2014 tarih ve E:2014/4, K:2014/201)

Bu durumda, idare tarafından yeterli kalitede personel istihdam edilmemiş olması, personelin gerekli eğitime sahip olmaması, personelin hizmetin görülmesinde gerekli dikkat ve özeni göstermemiş olması ve kişisel veri niteliğindeki sağlık verilerinin herhangi bir resmi yazı olmaksızın paylaşılması nedeniyle "hizmetin kötü işlemesinden" dolayı kusuru doğacaktır.

Kişisel verilerin hukuka aykırı şekilde paylaşılmasının manevi tazminat gerektirip gerektirmeyeceği sorunu;

Manevi tazminat, idari eylem veya işlem nedeniyle duyulan elem ve ızdırabı kısmen de olsa karşılamaya yönelik bir manevi tatmin aracıdır.

Belirtilen niteliği gereği manevi tazminatın, zenginleşmeye yol açmayacak şekilde belirlenmesi gerekmekte ise de, tam yargı davalarının niteliği gereği takdir edilecek miktarın aynı zamanda idarenin kusurunun ağırlığını ortaya koyacak bir miktarda olması gerekmektedir.

Manevi tazminat, evrensel hukukta eski kalıplarından çıkarılarak caydırıcılık unsuru da ön plana alınmaktadır. Gelişen hukuktaki bu yaklaşım, kişilerin bedenine ve ruhuna karşı yöneltilen haksız eylemlerde, tatmin olma duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranlarda manevi tazminat takdir edilmesi gereğini de ortaya koymakta ve kişisel verileri de içeren kişi haklarının önemini vurgulamaktadır.

Manevi tazmin ile amaçlanan sadece bir nebze olsun rahatlama duygusu vermek değil, hizmet kusuruyla zarar veren idareyi, gerekli dikkat ve özeni gösterme konusunda etkili biçimde uyarmaktır.

Dava konusu olayda, kişisel veri niteliğindeki sevki olduğu günlere ilişkin 1. basamak ve 2. basamak sağlık verilerinin hukuka aykırı şekilde paylaşılmasının davacının nezdinde, kişisel verilerinin muhafazası ile yükümlü bulunan idarece bu yükümlülüğünün kusurlu işletildiği

T.C.
RİZE
İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2015/304
KARAR NO : 2015/603

gözetilmek suretiyle geniş bir yoruma tabi tutularak idarenin Anayasa ve yasalardan aldığı görevle ve kamusal usullerle yaptığı faaliyetlerden, bu faaliyetlerin içerdiği tesislerden doğan bireysel nitelikli zararların yanında idare elemanlarının kişisel davranışlarının hatta üçüncü kişilerin eylemlerinin doğurduğu zararların dahi kimi hallerde idarenin sorumluluğunu gerektirdiğinin kabulü yoluna gidilmelidir. Böylelikle idarenin sorumluluğu bir yandan kusurlu davranış nedenini aşarak kusursuz sorumluluk hallerini de kapsayan bir genişlik kazanırken, diğer yandan zarar verici eylemi yapanla idare arasında bir ilişki bulunmadığı bazı hallerde bile idarenin sorumlu tutulması gerekmektedir.

Belirtilen bu sorumluluk türlerinden idare hukuku öğretisinde "Hizmet Kusuru" olarak adlandırılan ve kusur esasına dayanan idari sorumluluk idari hizmetin kuruluş ve işleyişinden kaynaklanır. Kamu hizmeti eksik veya kötü yürütülmekte veya bu faaliyet idareden beklenen normal hizmet gerekleriyle bağdaştırılamayacak bir nitelik arz etmekte ise idarenin sorumluluğunu gerektiren bir hizmet kusuru var demektir.

Öte yandan, idarenin, hizmet kusuru nedeniyle sorumlu tutulabilmesi için tek başına hizmet kusurunun varlığı yeterli olmayıp, bunun yanında idari işlem veya eylemden bir zarar doğmuş olması ve idari eylem veya işlemle zarar arasında bir illiyet bağının kurulabilmesi gerekmektedir. Başka bir anlatımla zarar ile idari işlem veya eylem arasında bir bağın varlığı şart olup, ancak zarar doğuran işlem veya eylemin idareyle ilişkisinin kurulmasından sonra zararın tazmini yoluna gidilmesi mümkündür.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının 2012 yılında görev yaptığı Artvin İli Şavşat İlçesi Çok Programlı Lisesinde ek ders ücretleri ile ilgili yaşadığı problemle ilgili olarak Okul Müdürlüğü'nce 04/06/2013 tarih ve 215 sayılı yazı ile Şavşat İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne davacının sevkli olduğu günlere ilişkin 1. basamak ve 2. basamak sağlık verilerine ilişkin bilgilerin incelenmekte olduğu hususunun belirtilmesi üzerine davacı tarafından 24/10/2013 tarihinde yapılan Şavşat Devlet Hastanesine yapılan başvuru ile kişisel verilerin verilmesi ile ilgili bilgi alma talebinde bulunduğu, anılan başvuruya verilen 27/11/2013 tarih ve 1500 sayılı cevabi yazıda Şavşat Çok Programlı Lisesi Müdürlüğü'nden herhangi bir yazı yazılmadığı ve kişisel veri paylaşılmadığının öğrenilmesi neticesinde davacının 24/11/2014 tarihli başvurusu ile sağlık verilerinin hukuka aykırı şekilde paylaşılması nedeniyle tazminat talebinde bulunduğu, anılan talebin zımnen reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, Mahkememiz'in 21/08/2015 tarihli ara kararı ile "Artvin İli Şavşat İlçesi Çok Programlı Lisesi Okul Müdürlüğü'nce İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne yazılan 04/06/2013 tarih ve 215 sayılı yazıda belirtilen davacının 27/10/2010 ila 09/05/2012 tarihleri arası sevkli olduğu günlere ait 1. ve 2. kademe sağlık kuruluşları verilerinin nasıl temin edildiğinin" sorulması üzerine verilen 08/09/2015 tarih ve 416 sayılı cevabi yazıda Şavşat Sağlık Ocağı ve Şavşat Devlet hastanesi ile irtibata geçilerek sadece sevkli olduğu günlerin tespit edildiği ve buna göre işlem tesis edildiği, sağlık kuruluşları tarafından verilen verilerin hangi personel tarafından verildiğinin tespit edilemediğinin belirtildiği; davalı idarenin savunma dilekçesinden de, davacıya ilişkin hasta kayıtları ve kişisel bilgilerin Şavşat İlçesi Çok Programlı Lisesi Müdürlüğü tarafından resmi yazıyla talep edildiğine dair bilgi ve belgeye ulaşılmadığı, dava dilekçesinde sunulan ve adı geçen lise müdürlüğü tarafından hazırlanan resmi yazışmada bu bilgilerin nasıl ve hangi yollarla elde edildiği konusunda idarenin herhangi bir bilgisi bulunmadığının belirtildiği görülmektedir.

Kişisel veri kavramı, belirli veya belirlenebilir olmak şartıyla, bir kişiye ilişkin bütün bilgileri ifade etmektedir. Bu bağlamda adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgiler değil; telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmişi, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, IP adresi,

T.C.

RİZE

İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/304

KARAR NO : 2015/603

hususunda yaratılan şüphe ve ruhsal çöküntü manevi tazmin talebinin karşılanması gereğini ortaya koymaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın kabulüne, dava konusu 5.000,00 TL'nin davacının idareye başvuru tarihi olan 24/11/2014 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idarelerce hesaplanarak davacıya ödenmesine, hüküm altına alınan miktar üzerinden hesaplanan nisbi karar harcından peşin alınan 85,39 TL harcın mahsubu ile kalan 256,16 TL harcın davacıya tamamlattırılmasına, aşağıda dökümü yapılan 426,05 TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 750,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta avansının kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Trabzon Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz yolu açık olmak üzere, 08/10/2015 tarihinde karar verildi.

HAKİM

YENER ATA

152970

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvurma Harcı :	27,70 TL
Karar Harcı :	341,55 TL
Vekalet Harcı :	4,10 TL
Posta Gideri :	51,50 TL
Dosya Masrafı :	1,20 TL
TOPLAM :	426,05 TL

